
Onderwerp	: Routekaart OLOB
Plaats	: RPCZ Vlissingen
Datum	: vrijdag 8 februari 2013
Aanvang	: 9:00 u
Aanwezigen	: dhr. A. Schenk, dhr. J. Ennik, dhr. A van Hoepen, dhr. S. Meulblok, mw. A. Roovers, dhr. J.K. de Waal, dhr. R. Voet, dhr. C. van Koeveringe, dhr. J. Huybrechts, dhr. F. Schelfhout, mw. E. v.d. Waart, mw. R. v.d. Wildenberg
Afwezigen	: mw. M. Bastiaansen, dhr. R. Hetteema, dhr. R. v.d. Lagemaat
Steller	: Ronneke van den Wildenberg

---

1. Opening

A. Schenk opent de tweede bijeenkomst m.b.t. de routekaart in de gemeente Borsele. Er nu meer cijfers bekend geworden, het overzicht is completer gemaakt.

J. Ennik: er is een inventarisatie van de geldstromen gemaakt en de vraag is: hoe nu verder? Het doel is goed onderwijs bieden met oog voor bereikbaarheid, kwaliteit en de denominaties. Is dit binnen de financiële kaders te realiseren? Hierover zal vandaag gesproken worden.

2. Verslag van de vorige vergadering d.d. 29 november 2012

P1. De gemeente ontvangt van de rijksoverheid bij benadering € 227.500 voor leerlingenvervoer. De uitgaven voor leerlingenvervoer zijn hier een veelvoud van.
P2. Voor onderwijshuisvesting ontvangt de gemeente van de rijksoverheid bij benadering € 1,1 miljoen. De gemeente is dit bedrag jaarlijks ongeveer kwijt aan kapitaallasten. Daarvan komt een klein deel terug door huurinkomsten. De kosten voor groot onderhoud en verzekeringen komen daar nog bij. A Schenk meldt dat de gemeente waarschijnlijk zo'n € 300.000 gekort zal worden op de rijksvergoeding, dit omdat landelijk is gebleken dat er gemeenten zijn die minder uitgeven dan de rijksvergoeding. Voor Borsele is dit een flinke tegenvaller.
Het verslag wordt vastgesteld.

3. Presentatie van de inventarisatie van de geldstromen onderwijs

Notitie van S. Meulblok: de officiële naam van de openbare scholen is Omnis school, dus o.b.s. weg laten. Graag deze benaming in het vervolg gebruiken.

A. v. Hoepen vraagt of de aangeleverde cijfers van de scholen zijn gebruikt of dat alleen de cijfers van DUO zijn verwerkt in het rapport, gezien de opmerking in paragraaf 1.3. Als de cijfers van de scholen wel zijn meegenomen, zou A. v. Hoepen graag zien dat de formulering wordt aangepast. Graag verduidelijking. Dit zal worden uitgezocht.

J.K. de Waal mist een specificatie en een toelichting bij de cijfers op pagina 41 t/m 43. Dat zou meer helderheid bieden. Welke kosten zijn hierin meegenomen. Verzocht wordt om dit te omschrijven.

Gevraagd wordt om een overzicht van de berekening van de leegstand. Dit zal worden toegevoegd aan het rapport.

Routekaart OLOB

Pagina 2 van 7

A. v. Hoepen vindt dat er in de kopjes 'opvallend' te vaak te krachtige termen worden gebruikt. Verzocht wordt om in het rapport overal dezelfde terminologie te gebruiken.

De prognose van de gemeente m.b.t. de leerlingenaantallen en de huisvestingscijfers zijn cijfers van 1 oktober 2011. Op basis daarvan is het rapport samengesteld. Er zijn prognosecijfers van 2012 beschikbaar, maar die zijn niet verwerkt. Verzocht wordt om deze cijfers alsnog te verwerken. Ook kan gebruik gemaakt worden van de cijfers van het onderzoek waar KPMBG op dit moment mee bezig is.

(Red.: het lijkt handiger om de cijfers van de gemeentelijke prognose te gebruiken. Alle andere berekeningen zijn hier immers ook op gebaseerd).

Er zitten grote verschillen in de kosten per leerling voor de gemeente. Dit is voor een deel te verklaren uit de kapitaallasten, de leegstand in de verschillende scholen en de subsidie voor de peutergroepen c.q. de grootte hiervan.

Op sommige scholen blijken de leerlingenaantallen anders uit te pakken dan uit de prognose cijfers blijkt.

J. Huybrechts vraagt of er nu een discussie gevoerd moet worden over de manier van prognosticeren. Uiteindelijk gaat het om een terugloop van leerlingen in de hele gemeente, per school is dat wat minder relevant, er kan ook een verschuiving hebben plaatsgevonden tussen de scholen onderling.

Ook al wijzigt het aantal inwoners van de gemeente niet, de bevolkingssamenstelling verandert; er vindt vergrijzing plaats in de gemeente dus het aantal kinderen loopt terug. Dat is een feit.

Opmerkingen per school:

- Per 1-8-2014 sluit de Poel in 's-Heer Abtskerke.
- Don Boscoschool zit in een ruim gebouw. Voor aanvang van de nieuwbouw waren de leerlingenaantallen hoger, er moesten zelfs lokalen bijgebouwd worden. In dit gebouw huisvest ook de kinderopvang, maar dat is in de cijfers niet meegenomen.
- Wegwijzer en De Reiger blijken exact dezelfde leerlingenprognoses te hebben, dit lijkt een foutje te zijn. Dit wordt gecheckt.
- Jan van Schengenschool huurt momenteel extra lokalen in de Stenge.
- De Mgr. Heyligerschool heeft de functie van streekschool vanuit de buurtschappen. Maar ook daar in een flinke terugloop in het aantal leerlingen.
- Vanuit Lewedorp gaan ook veel leerlingen naar andere dorpen / gemeenten.
- De Octopus in Nieuwdorp gaat sluiten per 1-8-2013. De gevolgen hiervan zijn nog niet verwerkt.
- In Oudelande is een forse krimp voorspeld, dat is een zeer vergrijzend dorp. Het aantal 0- 3 jarigen is slechts 18.
- In de Zandplaat in Ovezande is tamelijk veel leegstand. De school wordt wel breed gebruikt. Het welzijngedeelte is buiten beschouwing gelaten, de verhuur is ook niet meegenomen.

p. 46 Er zitten grote verschillen in de kosten per m² per bestuur. Hoe dit precies is berekend is niet bekend bij de aanwezigen. Er worden enkele suggesties gedaan: C. V.

Routekaart OLOB

Pagina 3 van 7

Koeveringe: afschrijving van een door het schoolbestuur gefinancierd lokaal kan de kosten hebben verhoogd. A. v. Hoepen: de oprichting van een eigen BV voor de uitvoering van onderhoud en de schoonmaak kunnen de kosten hebben beïnvloed. A. Roovers: het verschil bij de peutergroepen kan liggen in het feit dat de groepen weinig of meer kinderen hebben, dus de kosten per kind hoger of lager uitkomen. Ook de huur kan van invloed zijn.

Verzocht wordt om een toelichting: waar bestaan de kosten per m2 uit.

Paragraaf 2.3: graag uitleg hoe deze berekening is gedaan. Voor schoolbegeleiding betaalt de gemeente een vast bedrag per leerling (gebaseerd op het leerlingenaantal per 1 oktober 2009). Welke leerlingenaantallen zijn gebruikt voor het berekenen van het bedrag per leerling voor schoolbegeleiding. Bij het bedrag voor de ZAT's wordt gevraagd om uitleg.

Belangrijke conclusie is dat elke school te maken krijgt met ruimteoverschot en daardoor financieel verlies.

Met het oog op kwaliteit, bereikbaarheid en betaalbaarheid moet er gekeken worden hoe er nu verder gehandeld moet worden.

A. v. Hoepen refereert aan de opmerking van R. Hettema in de vorige bijeenkomst. R. Hettema sprak uit dat er vóórdat er over de toekomst verder werd doorgepraat een basis van vertrouwen moest zijn. Dit lag in de verschillen in de denominaties bij eerdere overleggen.

De uiteindelijke conclusie is dat de terugloop in de leerlingenaantallen een gezamenlijk probleem is en gezamenlijk opgelost moet worden. De denominaties zijn integraal onderdeel van de discussie.

J. Ennik: is er bereidheid in oplossingsrichtingen te denken waarbij er niet alleen voordelen te halen zijn?

Welk belang wordt vooropgesteld; dat van het kind of dat van de organisatie? De organisaties hebben uiteraard wel te maken met hun personeelsbestand en de eventuele krimp daarin.

Iedere aanwezige wordt gevraagd zijn kijk te geven op dit probleem en op de toekomst.

Conclusies:

- SKOB: Een gezamenlijke stip op de horizon vinden en daarna invullen voor de eigen organisatie binnen het strategisch beleidsplan van de school.
- Reformatorisch Onderwijs Borsele: binnen de eigen organisatie is geen ongerustheid, ook niet financieel. Maar het totale probleem wordt wel gezien. Er zou samenwerking kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld al in het leerlingenvervoer.
- Priskascholen: reiken over de gemeentegrens heen en hebben daardoor ook te maken met de verzoeken voor scholen in andere gemeenten. Personeelsbelang speelt ook een belangrijke rol. Voor kleinere school in de gemeente zou het wel eens het einde kunnen betekenen.
- Reformatorisch Onderwijs 's-Gravenpolder: ziet het probleem. De problemen gelden echter niet voor de eigen school. Verwacht wordt dat vermindering van het aantal locaties noodzakelijk zal zijn. De reformatorische scholen vervullen nu ook al een

Routekaart OLOB

Pagina 4 van 7

streekfunctie. Het vervoer naar de school wordt door ouders niet als een probleem ervaren.

- Kibeo: het doel is dichtbij de ouders te zitten. Daardoor zijn er veel en soms ook kleine voorzieningen. Voor zover mogelijk wel men dat blijven doen. Kibeo is bereid te kijken naar oplossingen.
- Omnis biedt goede kwaliteit op kleine locaties. Dit wil men graag overeind houden, zeker in de dorpen tot 750 – 1000 inwoners. De oplossing ziet men vooral in samenwerking met andere denominaties.
- Alphascholen werken ook over de gemeentegrens heen. Minder locaties, ook binnen de eigen denominatie, is waarschijnlijk wel de toekomst. Alpha heeft cijfers genoemd voor de ideale schoolgrootte. De grootste problemen zitten bij Alpha en Omnis. Het toekomstbeeld is zorgelijk en er moeten snel drastische stappen genomen worden. Gezamenlijke actie is noodzakelijk waarbij de belangen niet uit het oog verloren worden.

A. Schenk: de gemeente heeft te maken met vijf denominaties met een verscheidenheid aan problematiek. De instandhouding van het huidige aantal scholen is niet houdbaar. Er moet pro-actief gehandeld worden, de 'uitsterfconstructie' moet vermeden worden. Er moet breed worden gekeken naar de voorzieningen: uitbouw van de brede scholen naar b.v. een IKC. Hier is geen blauwdruk voor te geven. Modellen kunnen worden ontwikkeld. Daarbinnen zijn betaalbaarheid en kwaliteit belangrijke pijlers. De schoolbesturen kunnen daarin ook zelf een standpunt innemen, bijvoorbeeld in de hoogte van het aantal leerlingen. Kwaliteit is een zaak van de schoolbesturen: dit zou gezamenlijk uitgewerkt moeten worden.

R. Voet: we moeten niet bang zijn om op tijd actie te durven nemen, bijvoorbeeld m.b.t. de sluiting van een school.

J.K. de Waal: IKC's hebben een bepaald volume nodig, dus dan zijn ook acties nodig om dit volume te halen. Gekeken zou kunnen worden naar de concentratie daarvan op enkele plaatsen binnen de gemeente, waarbij per denominatie wel het e.e.a. in stand gehouden kan blijven. Er ligt volgens hem een link naar het fonds IKC's waarover in deze vergadering ook nog wordt gesproken.

A. v. Hoepen: het IKC is één oplossingsrichting, niet perse dé oplossing.

J. Ennik: de startpositie is de bereidheid om er gezamenlijk over na te denken. Het probleem is helder en de urgentie ook. Er moeten pro-actief stappen gezet worden met lef, waarbij er oog is voor de denominaties. Het totaalbeeld moet op korte termijn helder zijn.

4. Afspraken over het vervolg

S. Meulblok vraagt of de aanwezigen ook namens hun besturen spreken. En de ouders? Bewustwording daarvan is essentieel.

Iedereen zal hetgeen thans besproken is terugkoppelen naar het bestuur toe en zal proberen stap voor stap het bestuur mee te krijgen. De verantwoordelijkheid ligt bij de aanwezigen. Ook wordt er geconstateerd dat dit een vertrouwelijke bijeenkomst is en dat alleen de directeuren en de besturen voorlopig worden ingelicht.

Routekaart OLOB
Pagina 5 van 7

J. Ennik zal een voorstel maken voor een vervolgprogramma en zal daarvoor enkele data voorstellen. Daarbij zal ook de gemeente aanwezig zijn.

5. Voorstel om zonnepanelen aan te brengen op de Borsele schoolgebouwen (ter instemming).

Dit agendapunt is toegevoegd aan de vergadering omdat hierover snel een beslissing genomen moet worden.

Er is een bedrag (subsidie) beschikbaar gesteld voor het plaatsen van zonnepanelen en de keuze is gemaakt om dit binnen het onderwijs te vervullen. Door de sluiting van twee scholen, in 2013 en 2014, valt er bij de gemeente geld vrij. Daarnaast zijn er voor dit project toezeggingen aan subsidie gedaan, bijvoorbeeld van het Zeeuws Klimaatfonds.

De kosten zullen voor 75% gedekt worden door de gemeente, de scholen moeten dan 25% bijbetalen. De afschrijving zal in 2 jaar plaatsvinden. Een school kan er ook voor kiezen maar 75% van de panelen aan te laten brengen als het financieel problematisch is om bij te dragen.

De Rank en de Linden zijn niet meegenomen in het voorstel, omdat daar vanwege de dakconstructie geen panelen te bevestigen zijn.

De Wegwijzer is al voorzien in zonnepanelen. Opgemerkt wordt dat dit niet volledig gesubsidieerd is. De school heeft daar zelf een grote investering voor gedaan. Er wordt uitgezocht of financiering voor de investering van de Wegwijzer achteraf nog mogelijk is vanuit dit budget.

Verder worden de volgende opmerkingen gemaakt:

- het energieverbruik per school klopt niet overal;
- terug verdienen tijd van 2 jaar is twijfelachtig;
- kan een dergelijke installatie de gehele school bedienen en vindt er bijvoorbeeld ook nog een levering plaats aan de energiemaatschappij;
- het is een mooi initiatief, maar er dient ook gelet te worden op andere energiebesparende maatregelen zoals b.v. dubbel glas. Dat is ook niet op alle scholen aanwezig;
- voor de Jan van Schengen school kan dit een oplossing bieden voor de klimaatbeheersing. Er zijn nu problemen hiermee vanwege het dak;
- er zijn verschillende systemen voor bevestiging van zonnepanelen. De optie is om een methode zonder ballast te gebruiken, zodat ze dan ook gemakkelijker verwijderd kunnen worden. Dit moet wel goed verzekerd worden!
- als er a.g.v. de routekaart minder gebouwen zullen komen, moeten er nu dan wel overal panelen geplaatst worden? De verwachting is echter dat gebouwen niet op korte termijn zullen sluiten. De subsidie is tijdgebonden, dus er kan niet te lang worden gewacht met acceptatie.

Gevraagd wordt of het wellicht mogelijk is de scholen die nu niet mee kunnen doen op andere wijze gecompenseerd kunnen worden voor hun energieverbruik. Dit is echter niet mogelijk. Het budget dient in verband met de rechtmatigheid besteed te worden binnen huisvesting.

De aanwezigen stemmen in met het voorstel voor de zonnepanelen. De volgende zaken zullen nader worden onderzocht:

- de investering van de Wegwijzer en de mogelijkheid van eventuele vergoeding achteraf;

Routekaart OLOB

Pagina 6 van 7

- nadere onderbouwing van de terugverdientijd;
- het werkelijk verbruik van de scholen;
- of de installatie de gehele school kan bedienen en of er ook levering aan Delta plaats zal vinden.

6. Ontwikkelingen Integraal Kind Centra (ter kennisname).

Het college heeft ingestemd met het verzoek van Kibeo voor het toekennen van een eenmalige bijdrage voor een ontwikkelingsfonds van IKC's in de gemeente Borsele. Dit is bedoeld voor alle denominaties binnen de gemeente. Kibeo heeft bij de uitvoering de regie. Ook RenB Wonen heeft een bijdrage toegezegd in het kader van leefbaarheid.

De reacties van de aanwezigen zijn overwegend positief. Méér activiteiten zijn altijd wenselijk. Dat kost geld en dit is de eerste aanzet.

J. Huybrechts is positief. Hij vraagt of dit fonds voor de ontwikkeling van visie of voor de uitvoering van activiteiten is bestemd. En of er een link moet zijn met de school?

J.K. de Waal vraagt of dit ook met zicht op de routekaart gebeurt.

A. Roovers: het doel is om de integrale kindcentra voor álle kinderen te ontwikkelen. De invulling kan p er school verschillend zijn.

A. v. Hoepen is verrast door het voorstel en vraagt waarom de regie bij Kibeo ligt. Kibeo heeft een andere visie op de Integrale Kindcentra dan de Alphascholen en is ook in gesprek met andere kinderopvangorganisaties. Wat gaat de werkgroep brede school nog doen?

R. Voet verzoekt om bij de ontwikkeling ook bestaande initiatieven niet te vergeten. Met name in Lewedorp werkt het brede school concept naar volle tevredenheid. Lewedorp wordt vaak als voorbeeld genoemd.

A. Schenk legt uit dat het de bedoeling is om het brede school concept verder door te ontwikkelen. Dit strookt met de visie van de gemeenteraad.

Routekaart OLOB

Pagina 7 van 7

7. Sluiting

A. Schenk sluit de bijeenkomst en dankt de aanwezigen. Het was een goede bijeenkomst, er is vooruitgang geboekt.

J. Huybrechts meldt dat er een artikel in de PZC staat over SKOB, waarin hij zich niet herkent.

E. v.d. Waart vraagt aandacht voor de 2^e pitstopbijeenkomst van de routekaart. Deze vindt plaats op 4 april 2013 bij het RPCZ.